

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Avoimen datan direktiivi ja datanhallinta- asetuksen II luku

NEUVOTTELEVA VIRKAMIES ANTTI HELIN
21.12.2023

Mistä avoimen datan direktiivissä on kyse?

- Direktiivi (EU) 2019/1024 korvasi PSI-direktiivin (EY) 2003/98 kesäkuussa 2019.
- Tavoitteena julkisen sektorin hallussa olevan avoimen tiedon tehokkaampi uudelleenkäyttö.
- Sovelletaan asiakirjoihin, joiden antaminen on julkisen sektorin elimen tehtävä.
 - Julkisuuslain soveltamisalassa olevat yleisölle julkiset asiakirjat
- Sovelletaan eräitä yleishyödyllisiä palveluita tuottavien, julkisessa määräysvallassa olevien yritysten asiakirjoihin, joiden uudelleenkäytön yritys sallii tai joiden uudelleenkäyttö on sallittava.
- Sovelletaan julkisin varoin tuotettuihin tutkimusaineistoihin, jotka on julkaistu sähköisessä muodossa.
- Direktiivissä säännellään tiedon uudelleenkäytön ehdoista ja käytännöistä, ei tiedon salassapidosta ja julkisuudesta.

Direktiivin keskeinen sääntely

- Asiakirjojen on oltava saatavilla sähköisessä muodossa ja, silloin kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista, esitysmuodoissa, jotka ovat avoimia ja koneellisesti luettavissa
- Asiakirjojen uudelleenkäytön on oltava maksutonta, mutta marginaalikustannusten periminen voidaan sallia
- Asiakirjojen uudelleenkäytölle ei saa asettaa ehtoja, paitsi jos tällaiset ehdot ovat objektiivisia, oikeasuhteisia, syrjimättömiä ja yleisen edun mukaisen tavoitteen nojalla perusteltuja
- Yksinoikeusjärjestelyjä koskeva kielto
- Ns. arvokkaita tietoaaineistoja (high-value datasets, HVD) koskevat tiukemmat vaatimukset esitysmuodon ja maksuttomuuden osalta

Datanhallinta-asetuksen II luku

- Tavoitteena julkisen sektorin hallussa olevan tiedon, johon pääsyä on rajoitettu, tehokkaampi uudelleenkäyttö.
 - Kaupallinen tai tilastollinen luottamuksellisuus
 - Kolmansien osapuolten teollis- ja tekijänoikeuksien suoja
 - Henkilötietojen suoja
- Sovelletaan dataan, jonka antaminen on julkisen sektorin elimen tehtävä.
- Asetuksessa säännellään tiedon uudelleenkäytön ehdoista ja käytännöistä, ei tiedon salassapidosta ja julkisuudesta.
- Ei sovelleta julkisen sektorin elinten määräysvallassa olevien yritysten asiakirjoihin.

Datanhallinta-asetuksen keskeinen sääntely

- Datan uudelleenkäytöstä perittävien maksujen on oltava avoimia, syrjimättömiä, oikeasuhteisia ja objektiivisesti perusteltuja, eikä niillä saa rajoittaa kilpailua
- Datan uudelleenkäytölle ei saa asettaa ehtoja, paitsi jos tällaiset ehdot ovat objektiivisia, oikeasuhteisia, syrjimättömiä ja yleisen edun mukaisen tavoitteen nojalla perusteltuja
- Datan suojaamisen säilymisestä uudelleenkäytön yhteydessä on varmistuttava (esim. turvallinen käsittely-ympäristö tai anonymisointi)
- Yksinoikeusjärjestelyjä koskeva kielto

	Avoimen datan direktiivi	DGA:n II luku
Soveltamisala	Julkisen sektorin elinten hallussa olevat asiakirjat, joiden saatavuutta ei ole muun sääntelyn nojalla rajoitettu; ml. tiettyjen julkisten yritysten asiakirjat	Julkisen sektorin elinten hallussa oleva data, jonka saatavuutta on rajoitettu; ei kuitenkaan julkiset yritykset
Maksut	Marginaalikustannuksia vastaavien maksujen periminen on sallittua, maksujen perusteiden on oltava avoimia ja objektiivisia	Marginaalikustannuksia vastaavien maksujen periminen on sallittua, maksujen perusteiden on oltava avoimia ja objektiivisia
Uudelleenkäytön ehdot	syrjimättömiä, avoimia, oikeasuhteisia ja objektiivisesti perusteltuja	syrjimättömiä, avoimia, oikeasuhteisia ja objektiivisesti perusteltuja
Yksinoikeusjärjestelyt	Kielletty	Kielletty
Keskitetty tietopiste	Kyllä	Kyllä
Uudelleenkäyttöpyyntöjen tukitehtävä	Ei	Kyllä

Mitä tämä tarkoittaa datasäädöksen V luvun osalta?

- Oletetaan, että datasäädöksen 14 artiklan nojalla saatu data muodostaa viranomaisten asiakirjan tai asiakirjoja.
- Dataan sovelletaan silloin julkisuuslakia ja tiedonhallintalakia.
- Näihin lakeihin direktiivin implementoinnin yhteydessä säädettyjä vaatimuksia ei tulisi siis soveltaa tähän dataan. (DGA:n osalta ei ole säädetty vastaavista vaatimuksista, koska kyseessä on asetus. Voi kuitenkin vaikuttaa toimialakohtaiseen sääntelyyn)
- Keskeisiä näistä vaatimuksista ovat
 - julkisuuslain 16 §:n 3 momentti ja tiedonhallintalain 24 a § (tiheästi päivittyvän tiedon saatavuus), sekä
 - julkisuuslain 34 §:n 1 momentin 6 kohta, tiedonhallintalain 19 §:n 2 momentti ja tiedonhallintalain 24 § b (arvokkaiden tietoaaineistojen saatavuus).

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!